

ההגנה הכי טובה

לא התבטאו בפומבי בצורה כזו, והקפידו על הכלל שלפיו יימנע שופט מלהביע בפומבי דעה בעניין השנוי במחלוקת ציבורית. זאת, אף שכללי האתיקה לא פורסמו רשמית באותם ימים. למרות זאת, או ליתר דיוק בין השאר בגלל זאת, היה מעמדו של בית המשפט רם ונישא הרבה יותר מאשר בימינו אלה.

הטעם הבסיסי לכלל האתי הזה, שהוא גם הטעם המאפיין את רובם המכריע של כללי האתיקה, נעוץ בצורך להבטיח את הנייטרליות של השופט – הן נייטרליות מהותית והן תרמית ציבורית של נייטרליות.

האמונה בנייטרליות של השופט, כלומר בכך שהוא אינו נוטה לצד אחד ואיננו יריב של הצד האחר, היא הבסיס המרכזי לאמון בבתי המשפט. ברגע שהשופט נוטל בפומבי צד במחלוקת ציבורית, הוא מאבד את התרמית האובייקטיבית ואולי גם את יכולתו לנהוג באובייקטיביות למעשה.

השמעת גינויים למבקרי המערכת – חברי כנסת ושר, שכפי שהתברר היה עווי לנרדאו – מעלה שאלה מה יהיה כאשר יעלה לדיון בבית המשפט נושא שחברי הכנסת או השר הללו מעוניינים בו (למשל, תוקפו של חוק שיומו)?

אשר להגנה על בית המשפט, יימצאו אישים וגופים אחרים שיידעו לעשות זאת. מצד בית המשפט, ההגנה הטובה ביותר על עצמו היא התנורות מכניסה לזירה הפוליטית.

יתר על כן, ביקורת מזמינה תגובה נגרית, ותגובתו של השר לנרדאו לרברי הנשיאה אכן לא איתרה לבוא. התוצאה הייתה ויכוח, שאינו שונה באופיו ובסגנונו מזה המתנהל בין פוליטיקאים ממפלגות יריבות. האם זו ההגנה שבית המשפט מייחל לה? ■

נציב קבילות הציבור על השופטים, אליעזר גולדברג, דחה את התלונה שהוגשה נגד נשיאת בית המשפט העליון, דורית ביניש, בשל הביקורת הפומבית שהשמיעה על המסע שנערך, לדבריה, במטרה להחליש את מערכת המשפט, ובראשה בית המשפט העליון. לפי מה שפורסם בתקשורת נאמר על ידי ביניש כי "זהו מסע של רה"לגיטימציה, שבראשו עומדים מספר פוליטיקאים, חברי כנסת ואף שרי ממשלה, המנצלים את חסינותם ומוסריים לציבור הרחב מידע מוטעה"... ואחר כך "כמו הקוזאק הנגזל, הם מכריזים בקולי קולות כי לציבור אין אמון בבית המשפט".

השופט גולדברג קבע כי חובה על הנשיאה להגן על המערכת מפני אנשי ציבור המשתלחים בה, וכי אין בדבריה משום הפרה של כללי האתיקה. זאת, אף שנקבע בהם כי "שופט יימנע מלהביע בפומבי דעה בעניין שאינו משפטי בעיקרו והשנוי במחלוקת ציבורית".

אני רוחש כבוד לשופט גולדברג. לזכותו ייאמר שהוא עצמו שמר תמיד על הכללים הנוגעים להתנהגותו של שופט, ובניגוד לחלק מעמיתיו בדימוס נמנע מלהיגרר בפומבי למחלוקת ציבורית. אני מסכים גם לקביעתו כי מוטל על הנשיאה להגן על מערכת המשפט.

ואולם סבורני כי מסקנתו, שלפיה השופטת ביניש חופשית להגיב פומבית בנושאים שנויים במחלוקת ציבורית ולבקר את מתנגדי המערכת, אינה עולה בקנה אחד עם הצורך להגן על המערכת. להערכתו, התבטאויות מן הסוג שהשמיעה הנשיאה – לא רק שאינן מגינות על המערכת, אלא פוגעות בה. נשיאי בתי המשפט העליון, למן משה זמורה ועד מאיר שמגר,

האמונה בנייטרליות של השופט היא הבסיס לאמון בבתי המשפט. ברגע ששופט נוטל בפומבי צד במחלוקת ציבורית, הוא מאבד את תרמיתו האובייקטיבית ואולי גם את יכולתו לנהוג באובייקטיביות

